

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre	180 Leu
Fél évre	90 Leu
Egy negyed évre	45 Leu
Egy hóra	15 Leu

Nyitási költségek megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG

Aradi és csanádi eg. sz. vasúti palotájában.

TELEFON-SZÁM: 518.

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

Bulevardul Regele Ferdinand I. (József tőb. utca).

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1921.

Főszerkesztő: **Stauber József.**

Szerda, február 2.

Románia gazdasági helyzete.

BERLIN. A Vossische Zeitung egyik legutóbbi számában hosszabb közlemény jelent meg Románia gazdasági helyzetéről. A cikkből a következő részleteket közöljük: Románia az európai gazdasági élet részére a háború következtében ismeretlen föld lett. Tudják, hogy Románia gazdag ország, de, hogy miből áll ez a gazdagság és mi a belső összetétele, az jelenleg beható tanulmányozást igényel. Jelentékenyek a kincsek földtermékekben, petroleumban, földgázban és sóban, továbbá Bukovina erdőseinek Bessarabia és Bánát termékeny földjének és az iparban fejlett Erdélynek hozzácsatolása Romániának a legnagyobb fontosságú szerepet juttatja. Európa újjászületésénél. Románia termelése az amióta következtében rendkívül megnövekedett, de általában nincs meg a szükséges munkaképzés és hiány van gazdasági gépekben és eszközökben. A termékeny Bessarabiát például egyaránt nem használják ki ezidáig és természetesen, mert termékeny földjének mindössze talán 70 százaléka van bevetve. Általában megállapítható, hogy Románia mezőgazdasága visszacsúszott. A mezőgazdaság ma átmeneti. A kormányzat meg kell csinálnia az agrárreformot.

Miután Romániában óriási hiány van közlekedési eszközökben és gépekben, az országnak mezőgazdasági terményeit elsősorban kompenzációképpen csak is kész lokomotívokért és a szükséges közlekedési eszközökért szabad odaadnia. Az utolsóévi termés feleslegé bütyében 2000 waggon, tengeriben 80.000 waggon, zabban 10.000 waggon. Az utolsó termésből 30.000 waggon árpa és 15.000 waggon bab vár kivételre. A kivételnél vám és díjak fejében körülbelül az érték 20 százaléka, a kereskedelmi miniszteriumnak pedig 2 százalék fizetendő. Ez a jövedelem másfél hónap alatt 600 millió lejt jelentett az államnak, és a kereskedelmi miniszter nyilatkozata szerint egy egész gazdasági év alatt egy és fél milliárd leire tehető. Az a kérdés, hogy Románia mennyire jöhet számításba a külföld számára, elsősorban a szállítási viszonyok megjavulásától függ. Jelenleg a rendszeres kereskedelmi összeköttetés lehetetlen. Románia petroleum kivételéből, amely 1 millió tonnát tett ki, a túlnyomó rész Konstanza át az vizen bonyolítottatott le. Most az a feladat, hogy a kormány a közlekedési ügyet elfogadható állapotba hozza. Ezen a ponton fekszik Románia gazdaságának döntő kérdése.

Apponyi Budapesten.

Budapest. Gróf Apponyi Albert vasárnap délután Paikert Alajos és Eötvényi-Nagy Olivér társaságában Budapestre érkezett. Apponyinak már vasárnap délután alkalma volt néhány politikussal tanácskozni, akik őt a helyzetről informálták. Gróf Apponyi tudósítónk előtt nyilatkozott párisi és svájci utjáról. Kijelentette, hogy ez volt az első eset, amikor Magyarország képviselője egyenrangú félként tárgyalt a volt ellenes államok megbizottaival. Elmondotta, hogy a legnagyobb szívélyességgel fogadták és indítványai nagy részét elfogadták. A hangulat kedvező. A belpolitikai kérdésekre áttérve kijelentette, hogy ezekben nincsen tájékozódva, de tárgyalni fog politikuskal. Apponyi vasárnap délután felkereste gróf Andrássy Gyulát, akivel hosszasan tanácskozott a politikai helyzetről. Megállapodás még nem történt és a tárgyalásokat folytatják. Apponyi ma felkereste gróf Teleki Pál miniszterelnököt. Tárgyalásai bizonyára döntő hatással lesznek a keresztényszociálistákra is. Politikai körökben úgy tudják, hogy a Szmercsányi-Bleyer csoport ma este külön párttá alakul át és programját a nemzetgyűlésen proklamálja. Haller István kijelentette tudósítónk előtt, hogy a keresztényszociálistáknak mára tervezett

pártértekezletét nem tartják meg. Erre csak a nemzetgyűlés megnyitása után kerül a sor.

Newyork. Gróf Apponyi az Amerikai Magyar Népszavához cikket írt a királykérdésről. Apponyi többek között ezeket írja: Az élő és lo nem mondott koronás király mellőzése forradalmi tény. A helyébe választott királynak hatalma tehát nem ősi magyar jogon, hanem annak megszakításán és új forradalmi jogon alapulna. A koronás király mellőzésével végleg áthelyeződne a forradalmi alapra és ennek talajára átültetnők nemzetünk jövőjét. A királykérdésnek forradalmi elintézését a legnagyobb vezsélynek tartanám, amely nemzetünket érheti.

A szigorú új fogyasztási adó

Az Aradi Közlöny munkatársa előtt Szerb Sándor pénzügyi titkár nyilatkozott az új illetékek-ről. Az új törvényt igen szigorúan fogják ellenőrizni és ha rájönnek, hogy valamelyik kereskedő nem tartja be, az első esetben is az üzlet bezárását fogja magával vonni. A bucarestii pénzügyi kormányzat már két nap óta itt van Aradon és tanácskozásokat folytat az itteni illetékes ténylezőkkel a rendelet végrehajtását illetően. A tanácskozásokat ma délelőtt be is fejezték és végleges megállapodásra jutottak. Az új illetéktáblázat szerint sok érdekes és szokatlanul kellenetlen meglepetés fogja érni a közönséget. A kereskedők a legkisebb összeget kitevő bevásárlást is nyugtázni kötelesek. Ha valaki például egy skatulya gyufát vásárol a boltban, ezért fizetne 50 banit. A kereskedő köteles ezt a rendelet értelmében számlázni és a számlára 25 banis ajutor-bélye-

get ragasztani. Ezen persze úgy lehet segíteni, hogy a közönség rögtön tíz skatulyával vesz, mert 5 leig egyformák a díjtételek. Az üzleti könyvek minden oldalára 25 banis segélybélyeg ragasztandó, sőt nincs kizárva, hogy az üzleti leveleket is ilyenmel kell majd ellátni. Külön meghatározás alá esnek a különféle luxuscikkek és ékszer. Ezek után huszonöt százalékos illeték fizetendő.

Végül megegyezésre kitértette Szerb titkár, hogy figyelmeztet mindenkit, hogy az eddigi bélyegilletéki rendelkezés alapján megváltozott és így mindenki, aki a legszigorúbb büntetést el akarja kerülni, saját érdekében tanulmányozza a pénzügyigazgatóság által kiadandó könyvecskét, amely részletes felvilágosításokkal fog szolgálni.

Az aradi vendéglősök és kávézók a mai nap folyamán testületileg megjelentek Szerb Sándor előtt és kérték, hogy nekik és a főpincéreknek tartson előadást az új törvényről. Szerb szívesen állt rendelkezésükre és ma délután

5-6-ig a Fehér Kereszt nagytermében felvilágosította őket arról, hogy miként hajthatják végre legegyszerűbben az új rendeleteit.

A pénzügyigazgatóság ma ráziát rendezett az összes aradi kávéházakban. A rázián résztvettek Sárosy Károly főbiztos, Szerb Sándor pénzügyi titkár és Varga Gyula szemlész. Az összes kávéházakban a legnagyobb rendetlenséget találták. Kivételt képezett a Pannónia-étterem és a Dácia, ahol példás rendet találtak és konstataáltak, hogy a pénzügyi rendelkezéseket a legszigorúbban betartják.

A román-görög nász.

BUCURESTI. Brzsébet királyi hercegnő esküvője György görög herceggel február 20-án lesz. A királyi palotában az esküvő programjának összeállításán lázasan dolgoznak. A meghívott vendégek száma körülbelül 120 személy lesz, akik között csupán a miniszterek és feleségeik, továbbá a diplomáciai testület tagjai fognak szerepelni. A király kívánságára meghívják a metropolitát és három újságíró, akiket az újságírói szakszervezet fog megjelölni. Az esküvői szertartás után a Calea-Victorián levő palotában 140 peritűcs uzsonát fognak adni. Délután 5 órakor koncert és 10 órakor a trónteremben a király fogadni fogja a küldöttségeket, amelyeknek száma azonban 2000 személyt nem haladhat meg.

A rendőrség és a közigazgatási hatóságok.

Aradmegye alispáni hivatalához ma megérkezett a minisztertanács ma rendelete, amely részletesen szabályozza a közigazgatási hatóságok viszonyát az államrendőrséghez, a Sigurantához és a csendőrséghez. A rendelet úgy intézkedik, hogy az államrendőrség a városokban alá van rendelve a közigazgatási hatóságnak. A városi, illetve megyei prefektus ellenőrzi a rendőrség működését és a rendőrség köteles fogantatni a közigazgatási hatóságok rendelkezéseit. A kerületi rendőrigazgatóságok azonban kardinált viszonyban vannak a közigazgatási hatóságok vezetőivel. A Siguranta köteles állandó összeköttetést fenntartani a közigazgatási hatóságokkal és a rendőrséggel, de közvetlenül a belügyminiszterium alá van rendelve. A csendőrség is a közigazgatási hatóságnak van alárendelve és köteles annak rendelkezéseit fogantatni.

Megvásárolják

a minoriták nagybányai birtokát.

A közegészségügyi főfelügyelő-ség Nagybányán tüdőbetegek részére nagyszabású szanatóriumot akar létesíteni. Erre a célra a főfelügyelőség a minorita rendház nagybányai birtokát találta a legalkalmasabbnak. A nagybányai minorita rendház főnökével a birtokvétel ügyében már megindultak a tárgyalások. Minthogy azonban a terület átengedése a rendi tartományfőnök hatáskörébe tartozik, az egészségügyi főfelügyelőség megbizta dr. Bradean Athanáz vármegyei főorvost, hogy dr. Monay Ferenc minorita rendi tartományfőnökkel tanácskozzék és tegyen ajánlatot arra nézve, hogy az állam a minorita rendház nagybányai birtokát a mindenkori piaci áron hajlandó megvásárolni.

Dr. Bradean Athanáz vármegyei főorvos ma délután elmondta munkatársunknak, hogy a délelőtti folyamán felkereste dr. Monay Ferenc rendfőnököt és közölte vele, hogy az állam szanatórium céljaira megakarja vásárolni a rend nagybányai birtokát. Dr. Monay rendfőnök kijelentette, hogy mivel közérdekű intézmény létesítéséről van szó, a rend a legnagyobb készséggel hajlandó a mindenkori piaci áron az államnak átengedni az 50 hold befásított területet. Dr. Bradean főorvos a tárgyalás eredményéről még ma délelőtti tett jelentést a közegészségügyi főfelügyelőségnek.

Új lakbérrendelet Budapesten.

Budapest. A miniszteriumban tanácskozások folynak az új lakbérrendelet alapelveiről. A rendelet intézkedései három főcsoportba tartoznak. Az első csoportban a lakások rekvirálására vonatkozó intézkedések vannak. A második a háztulajdonosok felmondási jogát szabályozza, a harmadik pedig a lakbéremelésre vonatkozik. A lakások rekvirálására vonatkozólag eldöntöttnek tekinthető, hogy ezentúl csakis elkülöníthető lakások és lakrészek rekvirálhatók. Közös konyha, közös fürdő és közös mellékhelyiségek többé nem lesznek és senkit sem lehet ilyen helyiségek közös használatára kötelezni. A rekvirálás jogossága fölött bírói hatóság fog intézkedni. A felmondási jogot a rendelet csak lényegtelenül bővíti ki. Minden esetben azonban bíróság állapítja meg a felmondás jogosságát. A béremelésre vonatkozólag az ellentétes álláspontok már lényegesen közeledtek. Az alabér általános emelésén kívül fel fogják emelni a közüzemi pótlékot, amely 42 százalék lesz. Bizonyos bérösszegeken túl szabad egyezkedés lesz.

Európán csak Amerika segíthet.

(Németországnak le kell szerelnie.)

Páris. Lloyd George a legfelsőbb tanács párisi üléséről nyilatkozott a sajtó képviselői előtt. A konferenciának nagyobb sikere lett volna, — mondotta az angol miniszterelnök — ha módjában lett volna, hogy az antant hatalmak saját háborús adósságaiknak törlesztési módzatairól tanácskozzék. Ehhez azonban szükséges lett volna, hogy Amerika résztvegyen a konferencián. Nem tudunk magunkon segíteni Amerika nélkül. Európa gazdasági talpraállítása Amerika támogatása nélkül lehetetlen.

Páris. A Havas-ügynökség tudósítójának jelentése szerint Németországgal tegnap a következő határozatokat közölték: A lefegyverzés kérdésében csekély változtatásokkal elfogadták Foch marsall javaslatát. A hadügyminiszterium felesleges tiszt állásait április 15-ig meg kell szüntetni. A felesleges hadianyag február 28-ig elszállítandó. A polgári őrség június 30-ig feloszlatandó. A tartalék hadihajókat április 30-ig le kell szerelni. Az épülőfélben levő hadihajókat és valamennyi tenger-alattjárót július 30-ig meg kell semmisíteni. Az 1919-ben elpusz-

titott Zeppelineket pótolni kell. A felételek nem teljesítése esetén a következő büntető rendszabályokat helyezték kilátásba: Először új területek megszállását, a rajnai tartományok megszállásának meghosszabbítását és Németország kizárását a népek szövetségéből. Németország hivatott képviselőit felszólítja az antant, hogy február végén Londonban a hatalmak képviselőivel tanácskozzanak.

Berlin. A szövetségesek jóvátételi követeléseit Berlinben egyértelműen visszautasítják. Kormánykörökben, parlamenti és pénzügyi körökben azokat tökéletesen keresztülvihetetleneknek és teljesíthetetleneknek tartják. Biztosra vehető, hogy a német kormány, la a szövetségesek csakugyan ragaszkodnak követeléseikhez, azokat nem fogja teljesíteni. Dr. Simons külügyminiszter már ismertette a kormányának állásfoglalását egyik beszédében, amelyben többek között ezeket mondotta: A méltatlan diktátumot többre kell becsülni a teljesíthetetlen kötelezettségeknél. A berlini sajtó pártkülömbőség nélkül teljesíthetetleneknek tartja a szövetségesek követeléseit.

A jóvátételi bizottság Budapesten

Megirtuk, hogy február elején a jóvátételi bizottság megérkezik Budapestre s hogy a bizottság tagjai részére a budapesti lakás-hivatal a minisztertanács határozata értelmében a Royal-szállóban 110 szobát foglalt le. A külügyminiszterhez eddig semmiféle hír nem érkezett arról, hogy a jóvátételi bizottság mikor érkezik Budapestre. A békeszerződés szerint a jóvátételi bizottság tagjai csak akkor jönnek, ha a béke ratifikálva lesz. Ezidőszent azonban a béke ratifikációja még nem történt meg.

Irodalom és művészet.

Kritika plakátokon.

A berlini Reinhardt-színházak igazgatóját, Holländer Félixet és színházait bojkottálták a berlini kritikusok, mert a színház kiadásában megjelenő színházi lap támadást közölt a kritika ellen. A bojkott első áldozata Rössler Károly A patetikus kalap című új vígjátéka volt, amelyet a Kammerspiele mutatott be, második áldozata pedig az Ármány és szerelem új előadása a Deutsches Theaterben. Egyikről sem jelent meg egy szó kritika sem a berlini lapokban. Holländer igazgató erre maga íratott kritikát a premierről és reprizról és a kritikákat nagy fehér falragaszokon hirdette a hirdetési oszlopokon. Az egyik kritikának, amely elmondja a Rössler darab tartalmát és megemlékezik a szereplőkről is, „Mindenkinek” volt a címe és miután megállapította, hogy az újdonság nagy sikert aratott, ezzel az ironikus mondattal végződött: A nagy sikert egyetlen napilap sem vonta kétségbe. Egyébként — mint Berlinből jelentik — többször nem lesz szüksége Reinhardt utódának a plakátokon való kritizálásra, mert a konfliktust elinté-

ték. Holländer elégtételt adott a megbántott kritikusoknak és a kritikusok ismét kritizálnak.

A színház hoti műsora.

Szerda: A Fehér Kereszt jótékony-célú előadása.

Csütörtök: Falu rossza. (C.)

Péntek: Aranyember. (A.)

Szombat: Talfun. (B.)

Vasárnap: Zsuzsi. (C.)

A román színtársulat. Dr. Robu János polgármester kijelentette munkatársunk előtt, hogy a román színtársulat igazgatósága az összes állami és városi tisztviselőknek 20 százalékkal olcsóbb jegyeket bocsát rendelkezésére. A bérletjegyek 10 százalékkal olcsóbbak a napiáraknál. A színlapon feltüntetett jegyárakban benne van a népjóléti adó is. Az igazgatóság a nyilvános iskolák részére két páholyt és 25 ülőhelyet bocsát rendelkezésre.

A Rubletzky-Pataky kiállítás bezárása. A nagyértékű és páratlan látogatottságnak örvendett tárlat holnap, szerdán este zárul be. A megvásárolt műveket délután 6 órakor személyesen vagy írás ellenében a tulajdonosok átvéhetik.

Blaha Lujza 70-ik születésnapját ünnepi előadással üli meg az aradi színtársulat. Ebből az alkalomból csütörtökön délután 4 órai kezdettel a Falu rosszát mutatják be. A színelőadás megkezdése előtt Krenner Miklós dr. tart ismertető előadást a jubiláns nagy magyar színművésznőről.

Délutáni előadások. Pénteken, szombaton és vasárnap három nagyszerű, kiváló darab szerepel a színház műsorán. A délutáni előadások első hetében az Aranyembert, a Talfun-t és Barta Lajos évek óta nem játszott elsőrangú, poetikus falusi színjátékát, a Zsuzsit mutatják be.

Fetter Irén, az ismert aradi hangversenyénekesnő február 10-én a „Fehér Kereszt” szálló nagytermében ária

és dalestélyt rendez, amelyre jegyek Scherbag H. és Fia cégnél válthatók.

Vitriolmérénylet egy aradi ur ellen

B. Gy. Ismert aradi ur még az elmúlt ősszel vidám társasággal mulatott az egyik oradea-marei (nagyvárad) éjjeli mulatóban. Ott megismerkedett egy Mici nevű leánnyal. Kölcsönösen megtetszettek egymásnak és valóságos szerelem fejlődött ki közöttük. A férfi közben megnősült és kellemtelenné kezdett válni számára Micinek ragaszkodó és hisztérikusán féltékenykedő szerelme. A férfi után a nő eljött Aradra és mivel B. Gy. nem akart róla tudni a leány, hogy szerelmesének közelében maradhasson, egyik aradi mulatóba lépett be. A férfi felesége hazautazott néhány napra vidéken lakó szüleihez és a fiatal férj régi cimboráival együtt, felhasználva a szabadságot, egész éjjel mulatott. Már ittasak voltak, mikor betévedtek abba a mulatóba, ahol Mici most is van. B. Gy. nem is vette észre Micit és egy másik leánynak kezdett udvarolni. Mici egy darabig türelmetlenül nézte őket, azután beszaladt szobájába és visszajöve a terembe, egy üveg vitriollal leöntötte a csapodár férfit. A folyadék csak kis része fröccsent B. Gy. nyakára, mert a többi az ölében ülő leány arcát égette össze. Borzasztó sikoltozás támadt. Egyesek kiabáltak, hogy rendőrt kell hívni. A férfi azonban, nehogy felesége tudomást szerezzen a dologról, békésen próbálta elintézni az ügyet. Nem tett feljelentést, sőt azt a leányt, aki miatta sebesült meg, bőségesen kárpótolta, egyben pedig rávette, hogy azonnal hazajárja el Aradot.

Eladtak három nagy

pesti kávéházat

BUDAPEST. Budapest a háború előtt a kávéházak városa volt, ahol a világon nem nyitottak és nem csuktak be annyi kávéházat, mint Pesten, amelynek világvárosi erkölcsé, divatja és szokása legtisztábban a kávéházi asztalok mellett tükröződött. A háború alatt főképpen a záróra miatt erősen megcsappant a pesti kávéházi élet és a zárórendelet ma is erős bilincsekben tartja a kávéházakat. Mindez azonban nem azt jelenti, hogy a pesti ember végképpen hátat fordított második otthonának: a kávéháznak és manapság rossz üzlet kávésnak fenni. Egyes kávéházi eladók azt bizonyítják, hogy az utóbbi időben a tőke újból igen nagy konszenzussal keresi a kávéházakat. A köruti Berger-kávéházat két évvel ezelőtt félmillió koronáért adta el az akkori tulajdonos, Berger Leo Gellért Zsigmondnak, aki viszont négy hónappal ezelőtt már másfél millióért adott túl rajta. Ezek után nem is nagyon feltűnő, hogy a Berger-kávéház a napokban három millió százezer koronáért cserélt gazdát. Ugyancsak a napokban adták el a Japán-kávéházat három millió négyszázezer koronáért és a Sorrento-kávéházat három millióért. Az előbbi par excellence művészeti kávéház volt, a magyar festők állandó tanyája, az utóbbi pedig arról volt nevezetes, hogy itt billárdozott egykor inguira vetkezve a közismert Stanoy mestér.

Merénylevelterv

a newyorki milliárdosok ellen.

Bécs. Newyorkból jelentik: A newyorki rendőrség messzé elágazó bolsevista bünszövetkezetnek jött a nyomára, amelynek szalai elvezetnek egész Moszkváig. Az összeesküvők terve az volt, hogy az ugynevezett milliárdos negyedben óraműves pokolgépeket helyeznek el, a **milliárdosok palotáit kigberőpítik**. Megtudta a rendőrség azt is, hogy az összeesküvők a kiültek söpredékeit, a mindenre kapható csöcseléket akarták a merénylet idejére becsődíteni, hogy ezeknek a segélyével általános fejtelenséget, zűrzavart tanasszanak. A detektívek hetek óta figyelemmel kísérték a gyanúsítottakat és idejekorán megtudták szerezni az egész merénylet aprólékosan kidolgozott terveit. Egész sereg gyamus alakot tettek ártalmatlanná. Különben az ötödik negyedben ahol a **Rocketeller, Vanderbilt, Caregie, Astor, Rott** és a többi milliárdos családok laknak, ostromállapot van. A newyorki rendőrség fegyveresen, gépfegyverekkel is felszerelve, megszállotta az egész negyedet és szigorú ellenőrzés alá vette a vasúti állomásokat, kikötőket, bárakat, nulatóhelyeket, színházakat. A kormány a bolsevisták ellen szigorú államrendészeti intézkedéseket léptet életbe.

Czernin gróf—

Leninről és Trockijról

Ha egyszer az orosz függöny felgördül és ha egyszer tényleg betekinthetünk mindabba, ami ott történt, borzalmas dolgokat fogunk látni és csak akkor fogjuk teljesen megérteni azt, hogy ennek a hatalmas birodalomnak ki-merithetetlen gazdagsága adja meg a bolsevista tüzveszedelem még mindig miért nem borította el egész Oroszországot. A régmúlt idők legkegyetlenebb tiranmusait nem lehet összehasonlítani Leninrel és Trockijjal, akik hatalmukra támaszkodva hideg számítással, mindent széttipornak és meggyilkolnak, ami útjukba áll. Nekik azért van szükségük a háborúra, hogy önmagukat fenn tarthassák.

A terrorista vezér hagyatéka.

A terrorista vezér a véreskezű Czerny József, ki a szenvedés, a kín és a borzalom hőhervárává avatta a Teréz-köruti Batthyányipalotát és a véres uralom pribékjeinek székházából habzó szájjal ürvöltötte a ferradalmosított nép filébe a teljes vagyonegyenlőséget, nem volt olyan egyszerű és szegény legény, mint amilyen a proletártestvéreit szerette volna átvarázsolni. A terrorista vezérnek a kommün alatt szerzett „vagyonát” a bíróság még a terrorista pörök tárgyalása idején lefoglalta s miután a vezért kivégezték, hagyatékát leltározták. A hagyatékban most osztozkodnak Czerny hozzátartozói. A főterrorista hagyatékában a következő értékek találtak: 299 darab kétszáz koronás, 248 huszonöt koronás, 186 öt koronás, 562 1 és 2 koronás, 3 darab ezer koronás kék pénz, két darab száz koronás kék pénz, 4 darab ötven koronás, 26 darab ezüst öt koronás, 5 darab ezüst egy koronás, 2 darab arany kamarási kulcs, 3 darab aranylánc, 1 darab arany medailon, 2 darab arany karperec, 1 darab briliáns gyűrű. Az ezüst pénzeket kiváló valutáris érzékkel a vezér felakasztása után a védő vette fel — ügyvédi honorárium képpen. legfeltűnőbb a hagyatékban talált két eszásári és királyi kamarás aranykulcs. Tudunkkal és a magyar hatóságok tudtával Czernynek ninesenek aranykulcsos ősei és hozzátartozói s mégis két kamarási kulcsnak volt boldog tulajdonosa. A két aranykulcsnak

A világbéke az ő végüket jelentette, mert egész gondolkozásuk és cselekedetük alapja a pusztítás. Erre kell hatalmukat bázisozniok, mert sohasem lesznek képesek arra, hogy az általuk elpusztított Oroszországot ujjáépítsék, hiszen ők csak pusztítva tudnak élni. — Eppen ezért háborút fog viselni a szovjet mindaddig, amíg fenn fog állni és éppen ezért a velük kötött béke csak egy paktum, amely hasonlatos a juh és a farkas meg-egyezéséhez; éppen ezért kell őket megsemmisíteni, vagy pedig a világ örökké nyugtalanságban fog élni s éppen ezért európai szerencsétlenség Lloyd George politikája, mert az angol miniszterelnök nem akarja belátni, hogy a kört akarja négyeszesíteni akkor, amikor egy időben Európa békéjét akarja megőrizni és a bolsevisták harátságára pályázik. — Nem akarom, hogy engem félre-értsenek. Én nem hiszem, hogy a bolsevizmus tartós lesz akár Oroszországban, akár másutt.

eddig nem akadt gazdája, így tehát ez is — Czerny örökösének jut. Az ékszereket és egyéb érték-tárgyakat egyideig letétként kezelték a törvényszéken, miután azonban értük senki sem jelentkezett, kiadják Czerny rokonainak, akik időközben az értékekért hagyatéki eljárást indítottak.

A III. osztályu kereseti adó.

A III. osztályu kereseti adó bizottsága a folytatolagos tárgyalást február hó 4-én a következő sorrendben fogja tárgyalni: Springer Jenő, Stern Henrik, Stern Miksa, Sugar József, Szende Lajos, Szűts Pál, Tenner József, dr. Török László, özv. Vangyal Sándorné, Somló Imre, Vermes Jenő, özv. Wallfisch Árminné, Weiszberger Ferenc, Winter János, Zeiner Alfréd, Zeiner Ignác, Domány Ignác, Hatsek Artur, Náber Samuel, Klein Sándor, László Gyula, László B. Jenő, Lázár Sebő, Zeiner Miksa, Nemes Lipót, Partos Nándor, Ples László, Rákos Ernő, Reich Mór, Rosenberg József, Rosenhalt Samuel, Róth József, Rotter Henrik, özv. Sonn Adolfné, Schwartz Dávid, Serer Árpádné, Tenner Alfréd, Weisz Lipót, Behnitz Abor, Goldschmidt Sándor, Holler Zsigmond, Kemény Béla, Löbl Gyula, Rozgonyi Lajos, Artur Sándor, Spitzer József, Szokola Lajos, Leülkes Béla, Lusztbader Adolf, Magurán Sándor, Moldován János, Págháski János, Reimer Sándor, Stobl Antal, Szántó György, Szemző Armin, Magár József, Leipnicker Salamon, Florea Chera, Baumann Lajos, Barra és Berkovits, Bettelheim Imre, Bozsidar Laposzáva, Büchler Mór, Engländer Samu, Fenyő László,

Fleiszig Samuel, Fried Adolf, Friedmann Imre, Funkelstein István, Geller Samu, Gottfried Jakab, Grünberger Mór, Halmai József, Kárácz Emil, Kébely József, Kling Mór, Kornis Testvérek, Löwi János, özv. Mayer Edéné, Maizner Gyula, Győzők.

Konzorcium az ország ellátására.

Az utóbbi időben az a hír terjedt el, hogy a kormány, a háborus évek mintájára, országos haditermény intézetet létesít. A magyar „Haditermény” erdélyi fiókja közül tudvalevőleg már csak a eluji (kolozsvári) áll fenn, amelybe a csatolt területek megszünt kirendeltségei beolvadtak és ez is felszámolás alatt van. A felszámolást dr. Moldován Valér kormánybiztos intézi. A román kormány tényleg foglalkozott az azal a gondolattal, hogy az ország ellátását egy újonnan alakítandó nagyszabású román Haditerményre bizza, amely a magyar és osztrák Haditerménynek megfelelően működött volna. Utóbb azonban úgy döntött, hogy csak Konzorciumot létesít, amely magántőkéből alakul, az állam ellenőrzése alatt áll és kedvezményben részesül. Ez a Konzorcium létre is jött és már meg is kezdte működését. Feladata az, hogy az ország különböző vidékeinek termelését rendszeresen kiegyenlítsse. Így Erdélyből marhákat szállít Oromániába, onnan viszont gabonát hoz Erdélynek Cluj (Kolozsvár) már eddig negyven wagon gabonát kapott attól a társaságtól, mázsánként százkilenven leiert és ebben a hónapban még ötven kocsi gabonát fog leszállítani. Szállított ezenkívül hat kocsi cukrot, huszonhárom leiert kilóját.

A Konzorcium tagjai bankosok, kereskedők, földbirtokosok és a magyar Haditermény volt képviselői. A Konzorcium minden ügyletből öt százalék nyereségben részesül. Értesülésünk szerint a Konzorciumnak bizonyos esetekben rekvirálási joga lesz, főleg akkor, ha helyenként nagy gabonafelesleget talál. Viszont kötelessége, hogy a szükségét szenvedő vidékek ellátásáról gondoskodjon. Kétségtelen, hogy ennek a Konzorciumnak, a melyre az állam végül az ország egész ellátását akarja bízni, a termés kiegyensúlyozásával, a kivitel és a behozatal szabályozásával fontos és szükséges szerepe lehet. De nem szabad ráneveznie a termelésre és fenn kell tartania a szabadkereskedelmet. Működése kizárólag a termények arányos elosztására szorítkozhat. Mihelyt abba a hibába esik, hogy korlátozásokkal, megszorításokkal, és a háborus gazdálkodásból még élénken emlékeztünkben levő rendeletzuhataggal magába a termelésbe nyúl be, jogosultsága önmagától megszűnik.

A III. osztályu kereseti adót kivétel bizottság új elnöke. Dr. Bogdán Virgil, a III. osztályu kereseti adót kivétel bizottság elnöke betegsége miatt lemondott tisztségéről. Margiteanu Titus a bizottság elnökévé dr. Marsia Jusztin volt preklaktus nevezte ki és a kinevezést jóváhagyás végett dr. Moldován Silvius prefektus elé terjesztette.

HIREK.

Ujabb büntény Szolnokon.

A szolnoki rendőrséget még mindig foglalkoztatja az ott nemrég történt rablógyilkosság ügye, még nem tudta kideríteni, hogy voltaképpen kik az igazi tettesek és máris ujabb munkája akadt a szolnoki rendőrségnek. Csütörtök hajnalban a Tisza partján megölve és kirabolva egy asszonyt és egy leánygyermeket találtak. A holttestek csaknem a víz mellett, a pályaudvartól mintegy 300 lépésnyire feküdtek. Valószínű, hogy anyáról és gyermekéről van szó. A két holttesten, amelyen alig volt ruha, semmi olyan nyomot nem találtak, amelynek alapján a tettesek után lehetne indulni. A rendőrség még az áldozatok személyazonosságát sem tudta megállapítani.

— Lapok legközelebbi száma a szerdai ünnep miatt pénteken jelenik meg.

— Közigazgatói kivonás. Dr. Gerzely Géza volt körösbányai közigazgató az igazságügyminiszter előterjesztésére a kormány Székelykeresztra nevezte ki az előbbi minőségben.

— Vesztéggát alá helyezik a Keletről jövő utasokat. A bucaresti egészségügyi felügyelőség fölirotot küldött az összes hivatalokhoz, amelyben tudomásukra hozza, hogy mivel Románia egyes szomszédos államaiban és főleg Törökországban nagy pestis járvány dúl, az ezekről a vidékekről érkező utasokat a határállomáson hét napi vesztéggát alá helyezi. Figyelmezteti azokat, akik ezekben az országokban utaznak, hogy visszatérésüknél számoljanak ezzel a körülménnyel.

— A város buzája. Megírta az Aradi Közlöny, hogy a városnak Turnuseverinben három uszályhajón 170 vagon buzát vár elszállításra, de miniszteri rendelet értelmében a buzát nem lehet leszállítani. A tanács megbízásából január 12-én Nedelcu Miklós tanácsnok Bucarestbe utazott, hogy a buza leszállítására megkapja az engedélyt. Nedelcu tanácsnok a mai napig sem tért vissza. A késedelem okáról azt a felvilágosítást kaptuk, hogy Nedelcu tanácsnok engedélyt kapott a buza elszállítására és azt már Orsovára vitték. A buza bevaggonrozása most van folyamatban és a tanácsnok a munkálatok befejezéséig ott marad, nehogy újabb komplikációk következzenek be, amelyek a város buzájának elszállítását megakadályozzák.

— Kiütéses tifusz a köz-kórházban. A vármegyei köz-kórház ma azt jelentette a városi orvosi hivatalnak, hogy a kórház három ápolója kiütéses tifuszban megbetegedett. Ugy az orvosi hivatal, mint a kórház igazgatója megígerte a szükséges óvintézkedéseket, hogy a járványos betegséget a városba ne hurcolhassák.

— Kilencven vádlott egy perben. Még 1918. novemberében Oszentannán a községházát megtámadta a tömeg és Fóthy Zoltán jegyzőt arra kényszerítették, hogy adja ki a községi pénztárt. A jegyző eleget tett a fenyegetésekkel kísért kérésnek és felosztotta a tömeg között a pénzt. A jegyzőt később sikeresen vádolták, mert feletlen halóságai rajta követelték a pénzt. Most azután bebizonyosodott, hogy közönséges rablásról van csak szó és az ügyesség ezért kilencven oszentannai gazda ellen rablás miatt megindította az eljárást.

— Adókvetés. A III. osztályu kereseti adót kivétő bizottság ma a következő adókat vetette ki: Görög keleti román egyházmegyei nyomda 3000 lei, Egyházmegyei papirkereskedés 1500 lei, Weinberger Károly 600 lei, Stefu György, Lichtmann Manó, Adler Hugó, Dörner Testvérek 500—500 lei, Szűcs Pál 1000 lei, Kálmán Hugó 2000 lei, Reisz József 1000 lei, Abramovics Miksa, Grünbaum Leó, Rosenberg Artur 400—400 lei, Kálmár Endre 420 lei, Jankovics Dóme 350 lei.

— Botbüntetésre ítéltek lovaj Budapest. Hollen János viceházmester hosszabb idő óta lopkodta a lakók fáját. Megállapították, hogy nem csupán a maga számára lopott, hanem el is adott belőle. Letartóztatták és megindult ellene a bűnvádi eljárás. A büntetőbíróság Hollen Jánost lopás büntetésért 10 botbüntetésre ítélte, amely büntetés, ha az orvos megállapítja, hogy a botbüntetés nem hajtható végre, tíz hónapi börtönrre változtható át.

— Verekedés a bolsevizmus miatt. Argyelán Sándor a belügyminiszteriumnál feljelentette Nikoláj Antalt, aki színtelen bolsevista. Nikoláj ezt megtudva, a Török Ignác utcában megtámadta Argyelánt és összeverekedtek. Ma a rendőrségnél feljelentették egymást súlyos testi sérülés miatt.

— A Szépasszony naplója díszkiadásban néhány napon belül megjelenik. A szenzációs napló nem árusítható nyilvánosan, csak előzetes megrendelők kapják meg. A könyvkereskedőknél már eddig is rengeteg előjegyzés történt.

— Naponta újabb műtárgyak láthatók a képző és iparművészeti szalon állandó kiállításán. Megtekinthető délelőtt 10-től 1-ig, délután 3-tól 7-ig a kultúrpalota kistermében.

— Orvosi hír. Dr. Schnur Gyula, a bécsi fogászati klinika volt rendelő orvosa fogorvosi rendelései néhai Dr. Baria Gyula műtermében (Szabadságtér 20., Nádasdy-palota II. em.) megkezdte.

— Becsületsértés. A múlt hó 12-én a Városi kávéház előtt összeveszett Kirschner Jakab Weisz Farkassal. Weisz ebből a veszekedésből kiolajolag beperelte Kirschnert, Zih József járásbíró ma hozott ítéletet ebben az ügyben és Kirschnert becsületsértésért 200 lei pénzbüntetésre, nemfizetés esetén tíz napi elzárásra ítélte. Azonkívül elmarasztalta a felperes hatvan lei ügyvédi költségében is.

— Az áldetekív. Sárík József panyakoti lakos feljelentette Papp Gyulát, aki magát detektívnek adta ki, jogtalanul nyomozott Pankotán és a pénzügyőröknel hepanaszolta Sáríkot, hogy engedély nélkül mér ki italt. Ez a nyomozás során beigazolást is nyert. A feljelentés folytán a rendőrség letartóztatta Papp Gyulát, akiről kiderült, hogy álnevet használt. Az áldetekív oradeamarei (nagyváradi) illetőségű s így a rendőrség odatoloncoltatta.

Csaló német tiszt.

A budapesti rendőrség ismét letartóztatot egy csalót, aki több száz-ezer korona értékig megkárosította a kereskedőket és gyárosokat. Az illető Van der Weyde volt német főhadnagy, aki négy éven keresztül volt francia fogságban és onnan kiszabadulva, Budapesten telepedett le. A volt német főhadnagy igen nagy lábon élt, hiszékeny embereket azzal áltatott hogy Németországból szemet és árut tud nekik olcsón szereznii és ezen a címen rengeteg összeget vett fel. Mikor a megrendelt árut sürgették nála, mindig a forgalmi nehézségekkel hozakodott elő. Mindig hamis leveleket mutatott elő, melyekben németországi gyárak értesít-

tették, hogy a megrendelést akceptálják és azokat haladéktalanul továbbítják. Ilyen módon sikerült neki a becsapott embereket megnyugtatni. Az egyik áldozat azonban nem érte be ezzel, hanem maga írt az illető német gyárnak. A válasz csakhamar megjött és az illető arról értesült hogy a gyár semmiféle üz-szekötélemben nincsen a volt főhadnaggyal. A károsult erre megtette a feljelentést. Erről több kereskedő értesült és csatlakozott a feljelentéshez. Miután a csalások bebizonyosodtak, a rendőrség Van der Weyde Henrik bárt letartóztatta.

LEGUJABB.

Uj negyedostályu kereseti adó Magyarországon. Budapest. Rövidesen elkészül a pénzügyminiszteriumban a negyedostályu kereseti adó reformjáról szóló törvényjavaslat.

Károly exkirály betegsége. Zúriob. Károly exkirály állapota rosszabbodott, állandóan láza van. Az exkirály kénytelen ágyban feküdni.

A török béke reviziója. Páris. A Daily Express vezető helyen követeli a török békeszerződés revizióját. A nagy angol lap többek között ezeket írja: Örültség volna a keleten most uralkodó viszonyokat állandósítani.

Zsidóleány esküvője pápai engedéllyel. Budapest. Kramer Klári 15 éves zsidóleány szombatn a Bazilikában pápai engedéllyel házasságot kötött Baranyav. József római katolikus építésszel.

Leleplezett bolsevista összeesküvés. Páris. Nagyszabásu bolsevista összeesküvést fedeztek fel. A rendőrség 15 összeesküvőt letartóztatott. Zinovszky nemzetközi forradalmár, aki Trockij bizalmasa, szintén a letartóztatottak között van. A rendőrség felfedezett egy titkos kommunista nyomdát, amelyet lefoglalt.

Emelkedett a magyar bankkamatláb. Budapest. Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter kijelentette, hogy a bankokkal a kamatláb emelése ügyében megegyezett. Március elsejétől kezdve a bankok 3 százalékra emelik a betétek utáni kamatokat. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy főtörékvés a drágaság letörése és reméli, hogy az sikerülni is fog.

Szocialistaeleues tüntetés. Roma. A diákok nagy tüntetést rendeztek a szociáldemokraták ellen. A tüntetők megszállták a san Silvestrio teret, ahol a főposta épülete áll. A postahivatalnokok torlaszokat emeltek, amelyeket a királyi gárda rohammal elfoglalt. A postaépület katonaság szállotta meg.

Benes nyilatkozata. Róma. Benes cseh külügyminiszter a Messagero tudósítója előtt nyilatkozott a nemzetközi politikai kérdéseiről. Nem ad hitelt — mondotta — azon híreknek, hogy Magyarországon a Habsburgok visszahozása küszöbön állana. Ami Orosz országot illeti, a bevonulás gon-

dolatáról Koicsak és Wrangel vállalkozásának megajánlása után végleg letettek.

A debreceni templom-a fér.

DEBRECEN. Bathazár Dezső püspök Budapestre utazott, hogy a református egyház presbitériumának azt a határozatát, amelyben pártatlan ember kiküldetését kéri a nyomozás vezetésére, személyesen adja át a belügyminiszteriumban. A rendőrség még mindig nem akadt a templom merénylőinek nyomára. A nyomozást Sáhgy rendőrftanác-sos vette át a Budapestről érkezett detektivekkel. Tegnapelőtt éjszaka a görög katolikus templom kertjébe nyuzott állati hullákat dobtak. A rendőrség a tetteseket két fiatalokru személyében elfogta.

BUDAPEST. Meskó Zoltán belügyi államtitkár Debrecenbe utazott, hogy megvizsgálja a templomgyalázás ügyében letartóztatott nyomozás eredményét.

Hazai-Sternschuss főtörzsorvost felmentették.

Annak idején nagy feltűnést keltett dr. Hazai-Sternschuss János főtörzsorvos esete, akit a békescsabai ügyesség gyilkosságra való felbujtással, az állam hadereje elleni büntetellel és felségsértéssel vádolt. Hosszas vizsgálati fogság után a békesgyulai ügyesség elejtette a vádat, de a főtörzsorvost nem bocsátotta szabadon, hanem átszállította a szegedi katonai ügyesség fogházába. Hazai-Sternschuss egy hónapig ült itt is vizsgálati fogságban, míg végre az ujabban emelt vádak alól is tisztázta magát. Ellenségei ekkor új feljelentést tettek ellene azon a címen, hogy a háboru alatt egészséges embereket tömegesen tartott vissza a kórházában. A gyulai ügyesség ezt a vádat is alaptalannak találta és két nappal ezelőtt véglegesen szabadlábra helyezte a főtörzsorvost, aki — mint egy távirat jelenti — vasárnap Budapestre érkezett. A főtörzsorvos ügyét február 5-én dr. Zedhe Antal nemzetgyülesi képviselő interpelláció formájában szóvá teszi a nemzetgyülésen.

Ausztria megmentése.

Bécs. Ausztriát teljes gazdasági és finandális összeomlás fenyegeti. Ausztria gyárai állanak, mert nincsen szén, nincs nyersanyag. Az osztrák nép éhez, mert még a legszükségesebb adagolás mellett és alig van az államnak élelmiszerkészlete. Április végéig tudja a kormány élelmezni az országot, ha ápriliséig nem történik valami Ausztria érdekében, *bekövetkezik az éhínség.* Mert hiába hozza működésbe a kormány a bankóprést, ez már nem segíthet az osztrák korona olyan alacsonyan áll, hogy nincsen vásárlóereje és a bankóprést működése csak az ország deficitjét növeli. *Az eddigi deficit harmincöt milliárd korona,* amely máris fojtogatja Ausztriát. Az angol lapok írják, hogy Anglia egyheti adóbevétele huszonkilenc millió font sterling volt. Ha Anglia kétheti adóbevétele tudná hitelezni Ausztriának, az osztrák köztársaság költségeit egy esztendőre fedezné. És egy esztendő alatt újabb lehetőségek lennének és újabb utak, amelyek ezt a sokat szenvedett országot kivezethetnék a fojtogató gazdasági krízisből. A francia lapok írják, hogy Franciaország nem tud mit kezdeni széntermelésével és hogy millió és millió tonna szén fekszik a francia széntelepeken. Ha ennek az *óriási szénkészletnek csak egy hányadát bocsátanák Franciaország Ausztria rendelkezésére,* megindulnának az osztrák gyárak újraéledne az osztrák ipari termelés, keresethez jutna a munkás, a hivatalnok és lassan megindulna az ország gazdasági vérkeringése.

Louizianában az ültetvényesek felgyújtják a gyapottermést, mert nem akarják olyan áron forgalombabocsájtani, amely még költségeiket sem fedezi. Miért nem küldik ezt a gyapottermést Ausztriának, ahol a szövögyárak már évek óta alig dolgoznak nyersanyaghiány miatt? Egyiptomban a gyapottermésnek alig egyharmadát dolgozzák fel, mert a valutáris különbségek miatt a munkások olyan magasak, hogy a szegényebb országok a drága készgyártmányokat nem tudják megvásárolni. Ha nem is a fennmaradó kétharmadot, annak csak egy részét küldenék Ausztriába. Sok ezer szövómunkás jutna kenyérhez és ezek az ipari termékek olyan áron kerülhetnének forgalomba, hogy azt Középeurópa államai megvásárolhatnák. Ennek az évnek a gabonafeleslege körülbelül kilencmillió métermázsza. Kilencmillió métermázsával több gabona termett ebben az évben a világ gabonatermő vidékein, mint a mennyire a világ összes népességének szüksége van. Az amerikai gabona kétszáznegyven frank al

száznegyvenre esett. Ausztria viszont még nem tudja, hogy májusban tud-e kenyérrel adni népének és nem tudja, honnan veszi a pénzt, hogy az óriási valutakülönbséget fedezhesse.

A valutaárak ez az örületes eltolódása szegénységbe, nyomorba taszítja Középeurópa államait. — Végre ki kell egyensúlyozni a valuta mérlegének ezt a kilengését, különben sem a hitelnyitás, sem a legnagyobb erőfeszítés nem tudja a pusztulás, a társadalmi felfordulás elől megmenteni Európa közepén és keletén fekvő országokat. Az angol kormány látja, hogy Ausztria kormánya mindent elkövet az ország megmentésére, de segítség nélkül semmit sem tehet. Sir William Goode az osztrák jóvátételi bizottság elnöke a konferencia elé terjeszti javaslatát Ausztria megmentésére. Franciaország gabonafeleslegét Ausztria rendelkezésére bocsátja, azonkívül márkahitelt nyújt, több milliárdnyit, amelyhez az elzász-lotharingiai pénzbevételek jutott. Ausztria segítségével Olaszország sem akar elmaradni. Sforza olasz külügyminiszter a párisi konferencián beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy Ausztria gazdasági felépítéséhez, amelyet halaszthatatlanul sürgősnek ítélt, Olaszország is hozzá akar járulni.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Bucuresti, január 31. Dollár 71,5, márka 1,23. **Arad,** február 1. Dollár 70-72, márka 1,23 és fél. **Timisoara (Temesvár)** február 1. Dollár 70-71, márka 1,23 és fél. **Budapest,** január 31. Angol font 1920-1980, dollár 495-515, francia 3550-3650, márka 890-910, lira 1870-1910, leu 690-710, osztrák korona 76-80, rubel 240-265, szokol 670-690, svájci frank 7800-8200, korona és frankdinár 1370-1390, longyel márka 69-73. **Bécs,** január 31. Márka 1150, leu 915, lira 2450, francia frank, 4700, dollár 653, rubel 320, szokol 875, angol font 2575, dinár 1890, magyar bankjegy 126, longyel márka 82,5. **Zürich** január 31. Berlin 1070, Newyork 624, Prága 850, Budapest 120, Zágráb 480, Bucuresti 875, Varsó 80, Bécs 182 és fél, osztrák lebelyezett korona 130.

Pénzhiány Magyarországon.

Közöltük dr. **Hegedüs Lóránt** magyar pénzügyminiszter nyilatkozatát, amely szerint a magyar bankóprést még ez év május 1-ig működik. Ebből az a következtetés vonható le, hogy Magyarországon rengeteg papírpénz van forgalomban. Ma azután kezünkbe került Az Est január 29-iki száma, amelyben csodálkozva olvassuk, hogy a budapesti értéktőzsdén nagyarányú lanyhaság lé-

pett fel, aminek az általánosan ismert pénzhiány az oka. A pénzhiány következtében a közönség nem vásárol értékeket. Mindenki tele van értékpapírokkal és vásárlásra senki sem gondol. Ennek a stagnálásnak abban rejlik az oka hogy az értékpapírok kurzusa oly magasra emelkedett, hogy magánosok nem rendelkeznek annyi készpénzzel, amelylyel valamirevaló kötéseknek eszközölhetnek. De Magyarországon a vállalkozási szellem is megszűnt a magas értékek miatt. Ma például 40-50 millió korona szükséges olyan vállalatokhoz, amelyet azelőtt 3-4 millió koronával lehetett perferktuálni. A pénzhiány tehát — bár a bankóprést még egyre működik és ontja a bankjegyeket — a horribilis értékelődés következtében megbénítja a magyar gazdasági életet.

— **Román kereskedelmi megbízott Hamburgban.** A kereskedelemügyi miniszter tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a román kereskedelmi kormány megbízottja, Vasile Dáscalescu megérkezett Hamburgba és szívesen áll díjtalanul az érdeklődők rendelkezésére.

— **Budapesti értékpia.** Budapest, január 31. Az értékpiacon a következő fontosabb kurzusok alakultak ki: Magyar Hitel 2010, Osztrák Hitel 1140, Angol-Magyar Bank 970, Leszámitolóbank 810, Salgótarjáni 7700, Rimamurányi 3650, Államvasut 4375.

— **A valuták árhullámsása.** A párisi „Eyetlor” érdekes vonalrajzokban mutatja be 1914-től 1920-ig bezáróan az egyes államok valutáinak az árhullámsását. A frank és egyéb államok pénzeinek paritását az 1914. békeidejéből veszi következőképpen: Egy font sterling = 25,22 fr., egy dollár = 5,18 fr., egy pezeta = 1 fr., egy svejci frank = 1 fr., egy belga frank = 1 fr., egy német márka = 1,24 fr., egy ausztriai korona = 1,05 fr., egy olasz lira = 1 frank. Ettől az állapottól mai napig olyan elfejlődések történtek, hogy ma az amerikai pénz 225 százalékkal, Svájc 158, Anglia 134, Spanyolország 122, Belgium 4 százalékkal áll fölötté a régi paritálásnak, viszont Itália pénze 41 százalékkal, Németországgé 80 százalékkal, Ausztria 6 százalékkal süllyedt alább. Az 1918-ik év folyamán a spanyol és svájci pénz állott legmagasabban, az amerikai pedig csak 1919. július havában veszi át az emelkedésben a vezető szerepet, mikor elérte a pari fölötti 40 százalékot. — Azóta szinte hávonként ugrott az amerikai dollár további 10-10 százalékkal egész az 1920. évi április haváig, mikor 208 százalékos magaslathoz emelkedett. Innen júliusig hirtelen a 140 százalékos magaslathoz esett vissza s július óta lendült ismét emelkedésbe egészen a már jelzett 225 százalékgig.

— **Egységes valuta.** Brüsszel. Belgium fővárosában gazdasági konferencia ült össze, amely több ülésen át foglalkozott a belga ipari és kereskedelmi válsággal, amelyet szintén a magas valuta okoz. A nem iparos államok rossz valutájuk miatt nem képesek vásárolni. A kongresszuson követelték, hogy bármily áldozattal egységesíteni kell Európa összes valutáit. Hangsúlyozták, hogy a valutakérdés miatt a válság be fog állni az európai piacokon, mielőtt a pénzügyi konferenciák megegyezésre juthatnának. A belga iparosok javasolták vásárlóiknak, hogy még öt hónapig halasszák el rendeléseiket, mert addig okvetlenül áresés következik be.

Buttonfolvaj szobaleány

BUDAPEST. Két nappal ezelőtt dr. **Márfy** Agost miniszteri osztálytanácsos feljelentést tett a főkapitányságon, hogy budagyöngyi villájából ismeretlen tettes ellopott feleségének százezer koronát érő briliáns fülbevalóját. A nyomozással megbízott detektívek tegnap Márfyék mindhárom cselédjét előállították, de ezek a leghatározottabban tagadták, hogy bármi részük is lenne a lopásban. A leányok lakásán házkutatást is tartottak, meg is motózták őket, de eredménytelenül. A kihallgatás közben azonban **Szatmáry** detektívfelügyelő észrevette hogy az egyik leány különösen tartja a kezét. Ujra megmotozták a leányt és ekkor a ruhájában bevarrva megtalálták a százezer koronát érő fülbevalót. A leányt őrizetbe vették.

MOZI.

— **A mozgóképszínházak műsora.** Február 2-án az Apollóban: **Tih-Minh.** Bűnügyi dráma. — Az Urániában: **Az admirális leánya.** Dráma.

— **A Tih-Minh premierje az Apollóban.** Ünnepi esteje volt tegnap az Apollónak: utolsó helyig zsufolt nézőtér előtt került bemutatásra a Gaumont francia filmgyár kulturszenzációja: a „Tih-Minh” bűnügyi film első része. Már a főpróbán illetékes tényezők megállapították: erről a monumentális filmről, hogy úgy művészi, mint filmtechnikai szempontból fölötté áll az eddig bemutatott filmeknek s ugyanez volt a tegnapi premier közönségének is a véleménye, amely mindvégig feszült figyelemmel kísérte a fordulatos és idegizgalmas cselekmény alakulását. Jaques, a fiatal tudós gigantikus harcában, melyet a veszedelmes banda ellen vív, rokonszenvesse válik előttünk és életveszélyes kalandjában feltűnő kísérő. Tih-Minh, a kis kínai leány önfeláldozó ragaszkodása és megpróbáltatásai is, amibe Jaques kerül, a közönség szintén szimpátiájával jutalmazza. A francia Rivéria tündértájai, amelyek természetutáni felvételekben elevenednek meg szemünk előtt, egy-egy rövid órára kiragadnak a mindennapi élet gondterhes hangulatából s oda képzeljük magunkat a hullámozó, kékvízű tenger pálmákkal szegélyezett partjára. Megállapíthatjuk, hogy az Apolló a Tih-Minh első részével csatát nyert, meghódította a közönséget, amely a premier után bizonyára iokozott kíváncsisággal néz a további fejezetek bemutatása elé. Az első rész még szerdán és csütörtökön marad műsoron. A szerdai ünnepi előadások d. n. 3 órakor kezdődnek.

— **Az admirális leánya** című mélyhatású és pazar kiállítású drámát vetíti szerdán és csütörtökön az Uránia.

A szerkesztésért
KÁROLY JÓZSEF
felel.

Négyszobás gyönyörű magánház

istállóval, parkirozott udvarral, 420 m²-es kerttel a belvárosban eladó. Bővebbet: Wallinger adásvételi közvetítőirodájában Lázár-utca (Földes-patika kapujával szemben). 10445

ERTESITÉS!

Ugy a n. é. közönség, mint ismerőseim szíves tudomására adom, hogy Aradon a Fischer Eilz-palota udvarában

URI SZABÓSÁGOT

nyitottam, ahol a legdivatosabb férfi ruhák és tavaszi felöltők készülnek a legpontosabb kivitelben jutányos árért. Szíves pártfogást kér.

JOSZIF MIKLÓS,

10445

uri szabósága.

Apró hirdetések

Levelezés.

SZELLEMEK IPJU HÖLGY, oly uriember sürgős barátságát keresi, ki neki gondtalan életet biztosíthat. Kor nem határoz. Leveleket „Kalandorok kizárva” jellegre a kiadóba kér. 413

Alkalmazás.

KÖNYVELŐ, önálló munkászó, napi 1-2 órai elfoglaltsággal, azonnal felvétetik. Ajánlatokat „Vállalat” jellegre a kiadóba küldendő. 429

ALMOLNÁR, aki a sikszita kezelésben, köleshántolásban jártas, azonnali belépésre felvétetik. Jelenkezni lehet Szombath íomolárnál, Nadab malom. 418

HAZVEZETŐNÖK idősbb házaspárhoz avagy özvegy urinőhöz ajánkozik megbízható intelligens nő. Cime Wallinger hirdetőjében. 10444

A FAKERTI körjegyzőségnek jegyzői leendőben jártas egyén azonnal alkalmazást nyerhet. 10474

JÓRAVALÓ NŐ befutónőnek felvétetik Mifertva Gyógyszertárban. 425

INTELLIGENS URINŐ éves bizonyítvánnyal házvezetőnői állást keres. Cim a kiadóban. 427

Lakás.

KERESÉK különbejárta butorozott szobát, lehetőleg a város központjában. Cim a kiadóban. 414

HAZASPAR, egyszerű butorozott szobát keres. Cime Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10444

Vétel és eladás.

JÓKARBAN levő gyermekjátékok (kuglik, katonák, építő-kocsi) eladó. Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 23. sz., I em., jobbra. 907

FLADÓ-ható, ebédli, tákrós plüssdivány új, 6 börszék. Erdély-ut 12. sz. 420

JÓKARBAN levő pedálos cimbalom eladó gróf Leiningen-utca 6. 415

GUMMIKERÉKÜ gyermekkocsi eladó. Calea Radnai-ut 26. Rosenfeld. 10473

PFAFF súlyszethető varrógép, eladó. Hangósnál, Dezső-utca 1. 424

LABZSAKOK jutányos árban, kölcsönbe is Schächternél, Árpád-tér 5. 339

HÁLÓSZOBA madracal, koryhabutor, asztal, tükrök, stb. jutányosan eladó. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 42. sz. em. 26. ajtó. 404

EQY jókARBAN levő Hoffer Schranz gyártmányu 8 lörös magánjáró gözcsep-lőgép eladó Hönigesz Félknél, Újzent-anna. 364

Ingatlan.

SZÉP EMELETES HÁZ eladó Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 63. szám. Bővebbet Berger Gyógyszertár. 416

ILLÉS-UTCA 101. számú ház istállóval, nagy gyümölcsös kerttel eladó. 423

LAKÓHAZ nagy beltelekkel, gazdálkodásra alkalmas, elköltözés miatt eladó Zimándujfalun. Cim a kiadóhivatalban. 402

Üzlet.

ELELMISZER ÜZLET és egy ásztalos műhely sürgősen eladó. Virginia Hotornán (Erzsébet-utca) 6. 426

Ellátás.

DIÁKOKAT TELJES ELLÁTÁSRA elfogadok. Cim a kiadóban. 419

Különféle.

HELYBELI földéri kereskedő megjelölő lőkével rendelkező társat keres, hogy fenálló üzletét megnagyobbíthassa. Ajánlatokat kér „Mercur” jellegre a kiadóhivatalba. 422

Fredericks hadnagykisasszony.

BUDAPEST. A Ritz-szálló elegáns halljában esténként egy nagyobb sarokasztalnál kis társaság ül, amely ebben az internacionális karavánban is érdeklődésre tart számot. A társaság tagjai oroszok: a Wrangel-hadsereg tisztjei, akik hadseregük katasztrófa után Budapestre menekültek s akik a magyar fővárosban menedéket találtak. Igen sok olyan jelentős férfi is van közöttük, akik tevékeny résztvettek az orosz ellenforradalomban, így például Urussow herceg, a híres Glasenapp tábornok és Marusovszky tábornok, az antibolsevista Murmann-hadsereg volt parancsnoka. A társaságnak legérdekesebb tagja azonban egy karcsú fiatal hadnagy, akit a társaság minden tagja a legnagyobb tisztelettel vesz körül. A hadnagy néha hadnagyi egyenruhában, néha azonban elegáns női estélyi öltözetben jelenik meg. A kis hadnagy tulajdonképpen nő, Fredericks bárónő, a cár volt házi miniszterének a leánya, aki most a Wrangel-hadsereg hadnagya. Az atyját Pétervárott a bolsevisták megölték.

Három éve küzdök a bolsevisták ellen — mondotta. Először Judenits tábornok hadseregébe léptem. Egy tankoszálló parancsnoka voltam. Nem voltam ujonc a háború mesérségében, mert már a cári hadsereg katonája is voltam és a cári repülőosztályban hadnagyi rangot nyertem. Résztvettem Judenits hadseregében a Pétervár ellen intézett előnyomulásban. Sohasem felejttem el azt a pillanatot, amikor osztagommal elértem a Ropsa magaslatot és Pétervárt, alig husz percnyi távolságban láttam. De akkor bekövetkezett a mi katasztrófánk. Trockij egyik divíziót a másik után dobta elénk és nekünk senki sem jött segítségünkre. Vissza kellett vonulnunk. Először Kopenhágába mentem, onnan pedig Berlinbe. Itt jelentkeztem a Wrangel-hadseregbe és tovább küzdöttem a vörösök ellen. Most itt vagyok.

Arra a kérdésre, hogy beszünteti-e a vörösök elleni küzdelmet, kijelentette, hogy semmi esetre. Most csak azt várja, hogy valahol antibolsevista hadsereg alakuljon, hogy abba lépjen. Meg van arról győződve, hogy a tavasszal újból kitör a háború s akkor új antibolsevista hadsereget fognak felállítani. Ekkor Marusovszky tábornok szólal meg:

Hogy hol alakul újból antibolsevista hadsereg, azt most még nem lehet tudni. A Wrangel-hadseregből 40.000 ember Konstantinápolyba menekült és ott harcba készen várakozik. Tizenkétezer ember Tsadaldzsán van, 12.000 lovas Lemnos-szigetén tartózkodik és 25.000 ember Törökország különböző részein táborozik. Ezek a csapatok harcba készek. Az nem igaz, hogy csapatainkat Cattaroba és Buccariba vitték volna. Ezek mind menekültek. A csapatok mind a Balkánon vannak. A katonák valamennyien jól fel vannak szerelve. Ha megint arra kerül a sor, hogy harcoljanak, lelkesedéssel fognak harcolni.

Arra a kérdésre, hogy miért jöttek éppen Budapestre, a bárónő így felelt:

Egyrészt, mert itt az élet aránylag a legelőszöb, másrészt mert itt otthonosan érezzük magunkat. Birtokaim Lettországon vannak, de éppen az országunk ama részén, amelyet az oroszoknak ítéltek. Ha valaha haza akarunk jutni, akkor küzdenünk kell a vörösök ellen. En biztosan hiszem, hogy hazakerülünk. Biztosan tudom azt is, hogy a cárműst visszaállítják Oroszországban. A cár udvarában nőttem fel és Oroszország nem tudom másképp elképzelni, mint cári uralom alatt. A törvényes trónörökös Alexandrovics Mihály nagyherceg, aki most Franciaországban él és neki is szállard a féménye, hogy hamarosan trónra kerül.

A fiatal energikus hölgy szinte rájongva beszél. Rövidre vágott haja füst külsőt kölcsönöz neki.

Ma és minden nap reggel 4 óráig

van nyitva a calsosan berendezett

„Vadászkürt” étterem

Isletes meleg és hideg ételek. — Tiszán kezelt hegyaljai borok. — Allendően elsőrendű cigányzene. — Osaládias szórakozó hely. — Pontos kiszolgálás! 10444

Aranyat, ezüstöt bármily mennyiségben a legmagasabb áron vesz a

BRANDESZ-féle ékszergyár részére a

Központi Aranybevaltó ékszerész

ARADON, Bulvardul Regelé Ferdinand I (Jászai fog-ut) 12.

Vésnökli munkát szép kivitelben aranyba és ezüstbe elvállal.

Uzinele de Fier si Domeniile din Resita Societate Anonima

Posesorii chitanțelor provizorii emise cu ocazia subscripțiunii a 100.000 acțiuni noi ale uzinelor de Fier si Domeniilor din Resita, in valoare nominală de Lei 50.000.000 sunt rugați a face, de la 1-10 Februarie a. e. vârsământul treilea și ultimă de Lei 500, de fie-care acțiune, prezentând chitanțele provizorii la Banca unde au efectuat subscripțiunea și primul vârsământ.

In caz când vârsământul nu se va efectua in intervalul prescriis, se va aplica dispozițiunile legii.

4899 Consiliul de Administratie.

UJ BUTORHITELI Ebédli, nappali, sza on, uriszoba, konyha, iroda, egyes fa- és vasbutorok, divány és más rakok, zongora stb. Lei 1000. Bővebb feliratosítást Garai Károly butorüzletében. Asztalos S. u. 6. 104

DEMYONOK, TÁBLAÜVEGET, LÁMPACÖVEKET, üvegáru, lámpaáru, PORCELLANT

Arminiu Kohn si Fratele Kohn Armin és Pivére Arad, Str. Bucur (Erdély-utca) 11. sz. 22.

Petroleumoi

nehéz benzint szállít azonnal, waggontételben. Petroleum termékek szállíthatók kivitelre határon, vagy cisternákban is Finomító

Petrol Comert

Soc. in nume col. BUCURESTI, Str Academiei 30. 406 (Palatul Hotel Excelsior)

Erdőfelügyelőség Lippa. 4747-1920.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY FA ELADÁSÁRA ÉS A LALASINCI MÉSZEGETŐ BÉRBEADÁSÁRA.

A lippai erdőigazgatóságnál 1921. február hó 26-án zárt ajánlattal nyilvános árverés tartatik, tölgy, cser, bükk és gyertyánfa eladására, amely Zabált község határában fekvő 208 kat. hold kiterjedésű erdőszegben 3 éven belül kiterjedésű, továbbá 1500 köbméter a Lalasinc mellett fekvő erdőben lévő tűzfára, továbbá a lalasinici mészegető 4 évre leendő bérbeadására. Bannáménz 97.000 Lei. Kikülfalási ár:

1. A 208 kat. hold kiterjedésű területen fekvő és lábón álló faanyagok 916.000 Lei.
2. A lalasinici erdőben összerakott 1503 köbméter tűzfára 45.000 Lei.
3. A mészegető kemencékro a hozzá tartozó kőbányával évi bérösszeg 35.000 Lei.

A kikülfalási áron feküli ajánlatokat % szeruen kell mindhárom kikülfalási ár mellett megtenni.

A zárt ajánlatokat 1921. február 26. délelőtt 11 óráig kell benyújtani a lippai erdőigazgatóságnál, amikor azokat az igazgatóság irodájában nyilvánosan bontják fel.

Az árverési és szerződési feltételek a lippai erdőigazgatóságnál betekinthetők, ahol ajánlati minták, borítékok, valamint egyéb felvilágosítások kaphatók. Lippa, 1921. január 25. 417

ERDŐFELÜGYELOSÉG.

GATTER

18, esalleg 24 cellos, használt, szepképes állapotban, teljes felszereléssel.

vételre kerestelik

Ajánlatot kér: Aradvidéki Patermölő R. T. Kiszjend. 421

Csunya nők szépek, szép nők szebbek

lesznek a HAJÓB-féle

DORÉ-CRÉME

Hajfestő, Melen

elismert legjobb gyártmányú fekete és barna színező. Ára 33 K. Fenti árcék helyben.

Hajós gyógytárban Aradon, Bulvardul Ferdinand I 22.